

**SÅ LYCKAS DU MED REKOMMENDATIONERNA FÖR
FÖREBYGGANDE AV MASTIT HOS NYKALVADE KVIGOR****Rådgivningsunderlag för förebyggande av mastit
hos nykalvade kvigor****Sammanställt av Karin Persson Waller SVA, Åsa Lundberg Växa och Ann Nyman Växa/SLU****BAKGRUND**

Rekommendationerna för förebyggande av mastit hos nykalvade kvigor och informationen om hur man lyckas med varje rekommendation bygger på resultat från svenska och internationella studier. De har tagits fram för att förbättra möjligheten att nykalvade kvigor får en så bra juverhälsa som möjligt. Detta leder i sin tur till bättre mjölkproduktion hos dessa kor och minskar risken att de måste slås ut för tidigt. Målgruppen för materialet är lantbrukare, veterinärer och andra rådgivare i mjölkbesättningar.

HUR KAN MAN ANVÄNDA REKOMMENDATIONERNA OCH INFORMATIONEN?

Rekommendationerna och informationen kan till exempel användas som hjälpmedel för att hitta förbättringsmöjligheter i besättningen när juverhälsan hos nykalvade kvigor inte är på topp eller som ett underlag för att kontrollera rutinerna i besättningen i förebyggande syfte.

Besättningens juverhälsa bland förstakalvarna kan utvärderas med hjälp av följande tabell där förslag på gränsvärden för god (Mål), acceptabel (OK) och ej acceptabel (Larm) nivå ges. Eftersom ambitionerna kan variera mellan besättningar är det viktigt att ta fram besättnings specifika mål.

Utvärdering av juverhälsan bland förstakalvarna	Mål	OK	Larm	Besättnings nuläge	Besättnings mål
Andel* som får klinisk mastit inom 30 dagar efter kalvning	0 %	Under 5 %	Över 10 %		
Andel* som har över 100 000 celler/ml mjölk vid första provmjölkningen	Under 15 %	Under 20 %	Över 30 %		

* Av förstakalvare som kalvat under 12 månader. Om kortare period utvärderas bör minst 10 djur ingå.

Tabellen "Utvärdering av besättnings rutiner" (se separat dokument) kan användas för en snabb kontroll av hur väl besättningen lyckas med rekommendationerna. Identifieras ett område som kan förbättras finns information om bra rutiner i ett separat dokument för varje rekommendation. Lantbrukare/personal kan använda materialet på egen hand eller tillsammans med veterinär/annan rådgivare.

Eftersom varje besättning är unik måste strategier för förebyggande av mastit skraddarsys för varje besättning. En del rutiner kan dessutom vara lättare att följa i vissa besättningar än i andra eftersom till exempel stallbyggnadernas utformning eller antalet djur i besättningen kan göra det svårt att genomföra vissa åtgärder. Om de föreslagna rutinerna är svåra att följa kan man försöka identifiera alternativa lösningar som fungerar under besättnings förutsättningar så att målet med rekommendationen ändå kan nås.

Rekommendationerna och exemplen på bra rutiner är presenterade utan inbördes prioriteringsordning eftersom det inte finns tillräcklig kunskap för att göra en sådan prioritering i dagsläget. Prioriteringsordningen bör därför bestämmas efter besättnings förutsättningar och mål.

Kontakt: Idisslarveterinär, SVA, 018-67 40 00; Juverhälsoexpert, Växa, 010-471 00 00
Publicerad 2021, uppdaterad 230119. Projektet finansierades av Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF).